

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 9Csp/86/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119206816
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2019:8119206816.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci žalobcu: COFIDIS SA, so sídlom: Parc de la Haute Borne, avenue Halley 61, Villeneuve-d'Ascq CEDEX, Francúzska republika, Zapísaný v Obchodnom registri Obchodného súdu v Lille pod číslom 325 307 106, na území SR konajúci prostredníctvom jeho organizačnej zložky: COFIDIS SA, pobočka zahraničnej banky, IČO: 50595628, so sídlom: Einsteinova 11/3677, 851 01 Bratislava, právne zastúpený: URBÁNI & Partners s.r.o., so sídlom Skuteckého 17, 974 01 Banská Bystrica proti žalovanému: K. S., H.. XX.XX.XXXX, C. V.. B.. O.. K. XXXX/XX, XXX XX S., právny zastúpený: JAKUBIS & PARTNERS s.r.o., so sídlom Zámocká 36, 811 01 Bratislava žaloba o zaplatenie sumy vo výške 1.272,30 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalobu v celom rozsahu z a m i e t a.

II. Žalobca je p o v i n n ý zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100%, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu 1. inštancie o výške týchto trov.

odôvodnenie:

1. Návrhom došlým súdu dňa 04.04.2019 sa žalobca domáhal na žalovanom zaplatenia sumy 1 272,30 € spoju s úrokom vo výške 16,41% ročne zo sumy 1 272,30 € odo dňa 21.12.2017 do 28.06.2018 a úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1 272,30 € od 29.06.2018 do zaplatenia.

1.1. Žalobca v návrhu uviedol, že na základe zmluvy o úvere č. XXXXX zo dňa 16.07.2012 uzavretej medzi žalobcom a žalovaným, bol žalovanému zo strany žalobcu poskytnutý úver vo výške 7 709,68 € za účelom kúpy motorového vozidla, pričom žalovaný bol povinný predmetný úver splácať v mesačných splátkach v zmysle finančného plánu, ktorý je súčasťou zmluvy. Žalovaný bol v zmysle zmluvy povinný uhradiť žalobcovi celkom 72 splátok, každú vo výške 171,98 €, pričom tieto boli splatné vždy k 20. dňu príslušného kalendárneho mesiaca v čase od 20.08.2012 do 20.07.2018. Žalovaný uhradil žalobcovi celkovo 64 splátok v zmysle finančného plánu, avšak ďalšie dohodnuté splátky z uzavretej zmluve v lehote ich splatnosti žalovaný neuhradil. Žalobca odoslal žalovanému písomnosť - Vyhlásenie splatnosti a výzva na úhradu dlžnej sumy zo dňa 20.06.2018, v ktorej ho vyzval na úhradu pohľadávok, ktoré žalobca voči žalovanému k danému dňu evidoval. Úver, celé jeho príslušenstvo, spolu so všetkými platbami, ktoré sa na úver vzťahujú sa stali splatnými 28.06.2018. Aktuálne žalobca účtuje od žalovaného úhradu splátky pod poradovými číslami 1-64 a zo splátky č. 65 už nebolo zaplatené nič.

2. Žalovaný sa k žalobe prvýkrát vyjadril podaním doručeným súdu dňa 03.06.2019 (č.l. 44), v ktorom uviedol, že podľa jeho názoru zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje zákonné náležitosti a preto je poskytnutý úver bezúročný a bez poplatkov. Má za to, že žaloba nie je dôvodná.

3. Súd vo veci rozhodol na pojednávaní konanom dňa 05.09.2019, na ktorom vykonal dokazovanie obsahom listín tvoriacich súdny spis, pričom zistil nasledujúce:

3.1. Dňa 16.07.2012 bola medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom uzatvorená zmluva o úvere - individuálne podmienky. Podľa tejto zmluvy o úvere bol žalovanému poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 5 330 €. Výška mesačnej splátky bola určená na 171,98 €, počet splátok 72, splatnosť prvej mesačnej splátky 20.08.2012, splatnosť ostatných mesačných splátok 20. deň v mesiaci, konečná splatnosť 20.07.2018, ročná úroková sadzba 16,41%, jednorazový spracovateľský poplatok 2 069,36 €, poistenie spôsobilosti splácať úver pre prípad smrti a úplnej trvalej invalidity 86,40 €, poistenie spôsobilosti splácať úver pre prípad nezamestnanosti a pracovnej neschopnosti 223,92 €, RPMN 37,80 %, priemerná RPMN 26,92%, celková čiastka na úhradu 12 382,56 €. V zmluve sa uvádza, že všetky podmienky, za ktorých veriteľ poskytne dlžníkovi úver a dlžník úver veriteľovi vráti sú určené v tejto zmluve pozostávajúcej z dvoch neoddeliteľných dokumentov tj. individuálnych podmienok a všeobecných podmienok predstavujúcich ďalšie obchodné podmienky. Spolu individuálne a všeobecné obchodné podmienky predstavujú úverovú zmluvu.

3.2. Pokiaľ ide o všeobecné podmienky tieto súd považuje za neplatné. V rámci právnej argumentácie poukazuje súd na rozhodnutie Finančného arbitra ČR registračné číslo 76/SU/2012, ktorého odôvodnenie považuje za príliehavé aj v prejednávanej veci a ktorý uviedol: „Pokud jde o posouzení formálních náležitostí Smlouvy o úvěru, finanční arbitř při zkoumání Smlouvy o úvěru shledal, že Instituce tuto smlouvu koncipovala, vyjma označení jednotlivých částí Smlouvy o úvěru a identifikačních údajů smluvních stran, do dvou sloupců za využití typu bezpatkového písma z rodiny Arial, ve velikosti odpovídající zhruba 5,5 typografického bodu. Finanční arbitř provedením jednoduchého měření zjistil, že velká písmena abecedy dosahují velikosti menší než 2 mm a malá písmena abecedy, jimiž je psána většina textu, pak mnohdy až o polovinu méně.

Z předložených dokumentů finanční arbitř dále zjistil, že tato miniaturní písmena o velikosti pohybující se kolem 1 milimetru jsou vytištěna na barevném podkladě. Samotný text Smlouvy o úvěru čtenáři splývá, neboť v textu nejsou užity prakticky žádné zvýrazňující prvky jako je například kurzíva, tučná písmena nebo kapitálky (vyjma označení oddílů a článků Všeobecných obchodních podmínek). Všeobecné obchodní podmínky navíc postrádají výraznější vizuálně dělicí prvky, což nápadně ztěžuje orientaci a pochopení textu.

Finanční arbitř při zkoumání Smlouvy o úvěru, která při zvolené velikosti a typu písma představuje bez Úvěrových produktů poskytovatele šest hustě zaplněných stran textu na jiném než bílém podkladě, shledal, že Smlouva o úvěru je prakticky nečitelná pouhým okem, text není možné přečíst najednou a udržet při tom koncentraci tak, aby čtenář pochopil její obsah a veškeré důsledky ze Smlouvy o úvěru pro něj plynoucí.

Finanční arbitř konverzí textu obdobného rozsahu do běžně užívaného formátu, s přihlédnutím k doporučenému formátu pro formální písemnosti (srov. například normu ČSN 01 6910 11 Úprava písemností zpracovaných textovými editory z roku 2007, která stanoví, že obchodní písemnosti se mají psát písmem o velikosti alespoň 10 typografických bodů), zjistil, že text Smlouvy o úvěru by v takovém formátu (za využití písma Times New Roman, velikost písma 12 typografických bodů, text bez sloupců) vydal na zhruba čtyřnásobný počet stran, tj. na 24 stran.

Navíc v podmínkách, kdy čtenář například nemá možnost Smlouvu o úvěru studovat za přímého denního světla, nelze Smlouvu o úvěru bez využití pomůcek, jako jsou brýle, lupa či zdroj umělého osvětlení, a bez dostatečné časové rezervy přečíst vůbec. Finanční arbitř pro úplnost doplňuje, že jemu čtení písemností obecně nezpůsobuje žádné potíže, na čtení písemností nepotřebuje brýle a pro zkoumání Smlouvy o úvěru si vytvořil ideální podmínky (prostorové i časové), přesto mu čtení Smlouvy o úvěru působilo velké obtíže a přesvědčil se rovněž o tom, že při zhoršení světelných podmínek je Smlouva o úvěru skutečně prakticky nečitelná.

Shora uvedené posouzení není, jak je rozvedeno dále, neodůvodněným či snad účelovým, neboť i obecné soudy se jím zabývají, v neposlední řadě i Nejvyšší soud České republiky, který například ve svém rozhodnutí ze dne 29. 6. 2010, sp. zn. 23 Cdo 1201/2009, konstatoval, že [p]ro standardní adhezni smlouvy je typický dlouhý nepřehledný text psaný miniaturním, jen obtížně čitelným písmem, popřípadě dokonce jen odkaz na takto pojaté obchodní podmínky.

Nemožnost určitý text přečíst bez vynaložení zvláštního úsilí a bez využití zvláštních pomůcek, by byla sama o sobě dostačujícím důvodem pro konstatování neplatnosti Smlouvy o úvěru pro její nesrozumitelnost, jelikož platí, že právní úkon je nesrozumitelný, jestliže jednající po jazykové stránce nedosáhl v důsledku vadného slovního či jiného zprostředkování (rozuměj ve zkoumaném případě vizuálního zpracování) jasného vyjádření vůle (srov. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 3. 2010, sp. zn. 23 Cdo 2942/2009). Ke shodnému závěru došel například Vrchní soud v Praze ve svém rozsudku ze dne 7. 9. 2011, sp. zn. 103 VSPH 84/2011.“

Rovnako aj KS v Prešove vo veci sp. zn. 19Co/61/2017 uviedol - Tieto uvedené nedostatky nemožno obhájiť ani tým, že v bode 8 žiadosti je uvedené, „že zmluvné dojednania na jej zadnej strane, sú jej neoddeliteľnou súčasťou“. Z uvedeného nevyplýva, o ktoré konkrétne zmluvné dojednania by malo ísť (nie je to bližšie uvedené). Pritom „Zmluvné dojednania“ vytlačené na druhej strane (rube) vyššie uvedenej žiadosti, ktoré sú absolútne nečitateľné, sú písané veľmi drobným písmom, veľkosť písma nedosahuje ani 1 milimeter, preto takéto zmluvne dojednania nemožno považovať za platné a za vzájomne účastníkmi riadne dohodnuté, pretože dlžníkovi (spotrebiteľovi) ich obsah nemohol byť ani známy z uvedených dôvodov. Spôsob resp. formu v akej boli spotrebiteľovi veriteľom tieto zmluvné dojednania ponúknuté (prezentované) treba považovať za nekalú obchodnú praktiku a na takéto zmluvné dojednania súd nemôže vôbec prihliadať.

3.3. Časť zmluvy s názvom „Všeobecné podmienky“ je napísaná v nasledujúcom formáte. Ukážka: Úverová zmluva je vyhotovená v dvoch rovnopisoch. Veriteľ poskytuje jeden rovnopis Úverovej zmluvy Dlžníkovi po podpísaní Úverovej zmluvy obidvoma zmluvnými stranami.

3.4. Súd je presvedčený, že ak by strany sporu obdržali zo súdu rozsudok písaný vo formáte ako je ukážka, tento by bez ďalšieho taktiež považovali za nezrozumiteľný. Už len na okraj súd uvádza, že STN - „Pravidlá písania a úpravy písomností“ uvádza, že odporúča sa používať písmo Times New Roman o veľkosti 12 bodov. Pri takomto písme je počet riadkov pri jednoduchom riadkovaní na strane formátu A4 - 50. Všeobecné podmienky majú pri veľkosti písma ledva 1 mm, v jednom stĺpci počet riadkov - 119.

4. Žalobca listom zo dňa 20.06.2018 s názvom „Vyhlásenie splatnosti a výzva na úhradu dlžnej sumy“ oznámil dlžníkovi, že vzhľadom na nesplácanie splatných záväzkov zo zmluvy o úvere pristupuje k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru. Doručenie tohto vyhlásenia žalovanému preukázal.

4.1. Žalobca ďalej súdu poskytol finančný plán (č.l. 14) s rozpisom splátok uhradených žalovaným na prejednávanej úverovej prípad.

4.2. Výzvou zo dňa 03.05.2019 (č.l. 22) požiadal súd žalobcu a/ o zaslanie originálu zmluvy a všeobecných podmienok alebo ich čitateľných kópií za účelom preverenia ich zrozumiteľnosti z hľadiska veľkosti a štýlu použitého písma, b/ aby oznámil sumu žalovaným zaplatenú, c/ aby preukázal postup podľa § 53 ods. 9 OZ + doručenie upozorňujúcej výzvy žalovanému, d/ aby zaslal všetky doklady a výstupy z registrov, ktorými sa overovala bonita žalovaného.

4.3. Na predmetnú výzvu reagoval žalobca podaním zo dňa 16.05.2019 (č.l. 29-31), v ktorom uviedol, že podľa jeho názoru úverová zmluva - „individuálne tak aj všeobecné podmienky“ sú dostatočne čitateľné s tým, že na zmluvu nemožno použiť § 1b) Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z. o minimálnej výške 1,9 mm, pretože toto nebolo účinné v čase uzavretia úverovej zmluvy, avšak napriek uvedenému má žalobca za to, že veľkosť písma či už v rámci individuálnych alebo všeobecných podmienok prevyšuje zákonom stanovenú veľkosť 1,9 mm (pozn. súdu - názor súdu je uvedený v bode 3.2. - 3.4. odôvodnenia). Pokiaľ ide o sumu zaplatenú žalovaným žalobca uviedol, že táto suma predstavuje 11 505,15 €.

V ďalšej časti podania sa zaoberal § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, avšak súdu nepredložil upozorňujúcu výzvu ani doklad o jej doručení.

Pokiaľ ide o skúmanie bonity, v prílohe súdu predložil listiny, ktoré mal k dispozícii s poukazom na to, že v čase uzatvárania zmluvy bol žalovaný zároveň aj podnikateľom. Žalobca konkrétne predložil súdu žiadosť o poskytnutie úveru, z ktorej vyplýva iba to, že by mal byť zamestnaný po dobu štyroch mesiacov a výška mesačnej mzdy by mala byť 500 €. Zároveň súdu predložil výpis zo Spoločného registra bankových informácií (SRBI), z ktorého vyplýva, že žalovaný spláca úver v celkovej výške 10 000 € s mesačnou splátkou 162 €, a z ktorého zároveň vyplýva, že v období od 23.11.2010 do 16.09.2011 mu bolo odmietnuté poskytnutie štyroch úverov vo výške 3 000 €.

5. Pokiaľ ide o vyjadrenie žalovaného to už bolo uvedené v skoršej časti odôvodnenia, pričom žalovaný ako prílohu súdu zaslal vyjadrenie Ministerstva spravodlivosti SR zo dňa 30.10.2017, ktoré požiadal o posúdenie prejednávanej úverovej zmluvy s tým, že z tohto vyjadrenia vyplýva, že zmluva by mala mať viacero nedostatkov. Zároveň súdu predložil list žalobcu, ktorý mu uviedol, že „nebude od neho požadovať zaplatenie zvyšnej časti úveru vo výške 1 375,84 €. Zmluva bude riadne ukončená a do 5 pracovných dní od podpísania mimosúdnej dohody mu bude vyplatená suma vo výške 2 000 €“. Tu je zo strany súdu potrebná poznámka, že prístup žalobcu, ktorý uznával nedostatky navrhnutím mimosúdnej dohody spočívajúcej v odpustení časti tvrdeného dlhu a vrátení sumy 2 000 € a napriek tomu podal žalobu je minimálne zvláštny a nesvedčiaci o podnikaní žalobcu v súlade s dobrými mravmi.

6. Žalobca sa ďalej vyjadril k predmetu konania podaním zo dňa 07.06.2019 (č.l. 54-55), v ktorom uviedol, že pokiaľ ide o spracovateľský poplatok tento je dojednaný vo výške 3-30 % zo sumy úveru (pozn. súdu - v prejednávanej veci tento poplatok tvoril až 38,82%). Ďalej žalobca nezrozumiteľne jednak uvádza, že spracovateľský poplatok je poplatkom v dôsledku zaplatenia, ktorého bol žalovanému poskytnutý spotrebiteľský úver a na druhej strane uvádza, že spracovateľský poplatok súvisí s trovami pri uzatvorení zmluvy, prípravou a vypracovaním úverovej zmluvy ako aj ďalšou administráciou. Pokiaľ ide o započítanie zaplatennej sumy, tak tú v rozsahu 6 437,38 € započítal na istinu, v rozsahu 4 377,34 € na úroky, v rozsahu 192 € poplatok za trvalý príkaz a v ostatku za úroky z omeškania.

7. Následne sa žalobca k predmetu konania vyjadril podaním zo dňa 21.06.2019 (č.l. 60-64) kde uvádza, že nesúhlasí s posúdením zmluvy Ministerstvom spravodlivosti, tak ako toto posúdenie bolo predložené súdu. Má za to, že zmluva má všetky požadované zákonné náležitosti. Na základe vyššie zisteného skutkového stavu súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z nasledujúcich právnych noriem:

8. Podľa § 1 ods.2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia úverovej zmluvy - Spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 2 písm.d) zákona č. 129/2010 Z.z. - zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 7 ods.1 zákona č. 129/2010 Z.z. - Veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Povinnosť podľa prvej vety sa považuje za splnenú, ak je splatenie spotrebiteľského úveru v celom rozsahu zabezpečené peňažnými prostriedkami alebo cennými papiermi; tým nie je dotknuté ustanovenie § 17 ods. 3 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20111201.html>>.

Podľa § 11 ods.2 zákona č. 129/2010 Z.z. - Ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20130610.html>>, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20130610.html>> sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20130610.html>> sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov.

9. (Ne)platnosť predčasného zosplatenia úveru - Predovšetkým má súd za to, že k predčasnému zosplateniu úveru a teda k strate výhody splátok u dlžníka - žalovaného nedošlo, z dôvodu nedodržania postupu podľa § 53 ods.9 Občianskeho zákonníka (Ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.). 9.1. Z ustanovenia § 53 ods.9 OZ je nepochybné, že proces predčasného zosplatenia spotrebiteľského úveru je rozdelený do 2 fáz. 1. fáza - upozornenie na možnosť zosplatenia najmenej 15 dní pred jeho vykonaním. 2. fáza - samotné zosplatenie. Obe vyššie uvedené fázy sú rovnocenné a možnosť 2. fázy je podmienená fázou č. 1. Je preto len a len vecou dodávateľa, aby pre prípad sporu vedel preukázať realizáciu oboch fáz zosplatenia. Pri tak dôležitom úkone ako je zosplatenie je potom len logické, že dodávateľ má listiny sa ho týkajúce doručovať tak, aby ich doručenie preukázať vedel. Samotnú listinu si totiž v dnešnej dobe nie je žiadnym problémom vyrobiť aj dodatočne a teda samotná listina, ktorej účinnosť je viazaná na to, že sa dostane do dispozície adresáta - spotrebiteľa, bez preukázania jej doručenia právne relevantné účinky nemôže mať. Žalobca síce súdu predložil preukaz o odoslaní samotného zosplatenia, žiadnym spôsobom však nepreukázal realizáciu 1. fázy zosplatenia. Je teda zrejmé, že žalovaný bol povinný aj naďalej plniť svoj záväzok v splátkach.

10. Bezúročnosť úveru a neplatnosť predčasného zosplatnenia úveru. Cieľom § 7 ako aj § 11 ods.2 zákona č. 129/2010 Z.z. je, že veriteľ je pri posúdení úverovej schopnosti klienta povinný brať na zreteľ ako existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak i skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať (napr. predpokladaný príjem z prejednávaneho dedičského konania, predaja nehnuteľnosti, poisťného plnenia a pod.).

Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru.

Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde však pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je napr. možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu chorobu a pod.

Z uvedeného je zrejmé, že cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať.

Z textu zákona o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver.

Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom (a samozrejme ním aj preukázaných), tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii.

Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť.

Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (tj. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrované deti). Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

Podľa NSS ČR sp. zn. 1 As 30/2015 - Dle kasačného soudu je třeba uvedené závěry krajského soudu chápat ve vzájemné souvislosti tak, že součástí odborné péče při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele je také posouzení rozhodujících listin a vynaložení patřičného úsilí, podloženého odborností a profesionalitou, aby byly zjištěny všechny potřebné skutečnosti v nezbytném rozsahu. Proto je nutno dovodit také požadavek na doložení tvrzení dlužníka o jeho majetkových poměrech. Samotné ničím nedoložené prohlášení spotřebitele nemůže vést k řádnému prověření jeho schopnosti splácet úvěr, neboť se dle slov krajského soudu jedná o situace, kdy by osoba jednající s odbornou péčí měla a mohla mít pochybnosti o pravdivosti tvrzených skutečností. Smyslem zakotvení povinnosti poskytovatelů spotřebitelských úvěrů posuzovat úvěruschopnost spotřebitele (§ 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru) je především ochrana spotřebitelů před rizikovými úvěry a dále řešení problému rostoucího zadluženosti domácností (viz důvodová zpráva k zákonu o spotřebitelském úvěru). Povinnost věřitele posoudit před uzavřením smlouvy bonitu spotřebitele představuje pro spotřebitele i určitou záruku, že věřitel bude při poskytování úvěru postupovat tak, aby jej do určité míry chránil před neschopností splácet. Primárním chráněným zájmem je zde ochrana spotřebitele před neodpovědným poskytnutím úvěru, které by vedlo k jeho insolvenční situaci se všemi negativními následky, a to jak ekonomickými v podobě ztráty majetku, tak společenskými v podobě společenské stigmatizace (viz Wachtlová, L., Slanina, J.: Zákon o spotřebitelském úvěru. Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2011, s. 99).

Podľa rozsudku KS v Prešove sp. zn. 20Co/72/2017 - V súvislosti so zisťovaním bonity spotrebiteľa odvolací súd poukazuje na doplnujúci návrh, ktorým sa mení a dopĺňa Zákon č. 129/2010 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/>> Z.z., v ktorom sa okrem iného uvádza: „Zámer finančného sprostredkovateľa je často presvedčiť nebonitného klienta, ktorý má problémy s kontrolou vlastných finančných tokov a hospodárením, aby pristúpil na úver, u ktorého je v mnohých prípadoch zjavné, že ho spotrebiteľ nebude vedieť splácať. Finančný sprostredkovateľ je motivovaný

zanedbať povinnosť skúmania spotrebiteľovej schopnosti splácať úver vidinou peňažnej prémie za sprostredkovanie a subjekt poskytujúci úver si je vedomý, že v prípade neschopnosti splácať majetok môže siahnuť za pomoci štátneho donútenia na majetkové hodnoty dlžníka, napríklad obydlie. Prípadný argument zo strany veriteľa, že exekúcia majetku u nebonitných klientom je prirodzeným následkom nedodržania povinnosti splácať úver neobstojí. Je tak z dôvodu, že v prípade hrubého porušenia povinnosti skúmať spotrebiteľovu schopnosť splácať úver veriteľom z dôvodu vidiny majetkových hodnôt spotrebiteľa vstupuje veriteľ do zmluvného vzťahu v zlej viere (malé fide), keďže si je dopredu vedomý toho, že spotrebiteľ pri svojej úrovni bonity s veľkou pravdepodobnosťou nebude môcť splácať úver. Veriteľ si je teda vedomý faktu, že hlavnou časťou zmluvného plnenia, ktorú od spotrebiteľa obdrží nebudú splátky úveru, ale poplatky za omeškanie platieb a uspokojenie z majetkových hodnôt spotrebiteľa v dôsledku spotrebiteľovej platobnej neschopnosti. .... Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch možno považovať povrchné skúmanie schopnosti splácať úver bez údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa v rozpore s odbornou starostlivosťou alebo účelové použitie dokladov o platobnej schopnosti spotrebiteľa na vytvorenie zdania väčšej bonity spotrebiteľa, ako tomu v skutočnosti je, aby mu bol poskytnutý väčší úver, ako je schopný splácať.

10.1. Ustanovenie § 11 ods.2 zákona č. 129/2010 Z.z. súd v súlade s požiadavkou odbornej spôsobilosti veriteľa vykladá tak, že bonita dlžníka musí byť skúmaná cez zisťovanie jeho príjmov a výdavkov ako aj jeho lustráciou cez príslušné databázy. Nevykonanie jedného z týchto postupov znamená hrubé porušenie odbornej starostlivosti. Ako vyplýva z prejednávanej veci (ale aj množstva žalôb podávaných finančnými inštitúciami) toto ustanovenie nemožno vykladať, tak že na overenie bonity dlžníka postačí len (pohodlná a často nič nevytvádzajúca) lustrácia cez databázu, pretože takýto postup by bol iba formálny a nezodpovedal by odbornej starostlivosti. V prejednávanej veci žalobca spôsobom vyššie uvedeným nepostupoval a z dokladov predložených súdu absolútne nevyplýva možnosť záveru o tom, že u žalovaného sú podmienky, ktoré pri postupe s odbornou starostlivosťou mohli viesť k záveru, že v jeho silách bolo splácať poskytnutý úver riadne a včas. Žalobcu žiadnym spôsobom nezaujímalo aké má žalovaný výdavky na živobytie a či mu teda zostáva dostatok finančných prostriedkov na splácanie úveru. Žalobca žiadne závery nevyvodil ani z toho, že žalovaný uviedol, že je zamestnaný iba 4 mesiace a už žiada úver ako ani z toho, že mu boli odmietnuté 4 úvery vo výške nižšej ako poskytol žalobca. Súd teda má za to, že poskytnutý úver je bez úrokov, bez poplatkov a k jeho platnému predčasnému zosplateniu nedošlo.

11. Zo záveru súdu o tom, že k platnému predčasnému zosplateniu úveru nedošlo a žalovaný nie je povinný platiť úroky a poplatky vyplýva, že súd mohol žalobcovi priznať iba vrátenie poskytnutej istiny bez akýchkoľvek zmluvných úrokov a poplatkov. Keďže žalovanému bola poskytnutá suma 5330 € a tento vrátil sumu 11505,15 €, je zrejme že už nič nedlhuje a žaloba tak musela byť v celom rozsahu zamietnutá.

12. Náhrada trov konania. Podľa § 251 C.s.p. - Trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva. Podľa § 255 ods.1 C.s.p. - Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa § 257 C.s.p. - Výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 262 ods.1 C.s.p. - O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

12.1. V konaní plne úspešný žalovaný má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie. Podľa § 359 C.s.p. - Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresnom súde Prešov v dvoch (2) vyhotoveniach.

Podľa § 363 C.s.p. - V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 C.s.p. - Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 C.s.p. - (1) Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

(2) Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

(3) Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 C.s.p. - Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.